

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamá!?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meir kostnað fyri lýsaran.

Móti rasismu við Bíbliuni í hendi

Danski kirkjufelagsskapurin móti rasismu hevur saman við Neyðhjálp Fólkakirkjunnar og ømunenska (felagskirkjuliga) felagsskapinum í Danmark fyrstuttum givið út bókling: Skabt i Guds billede — um suðurafrikanska bispin Desmond Tutu, sum fyrstuttum fekk friðarheimsøn Nobels fyri 1984.

Felagsskapurin Neyðhjálp kirkjunnar man einamest verða kendur fyrst sit hjálpararbeiði millum hungandi og neyðstødd, men eisini hevur í mong ár verið eitt neyvt samstarv við Suðurafrikanska kirkjuráðið og aðalskrivara tess seinastu 6 árin, Desmond Tutu, bisp.

Suðrafrikanska kirkjuráðið var stovnað longu í 1936 sum ein felagsskapur fyrst allar kirkjur í Suðrafrika. Í dag er meginparturin av hesum kirkjum við í kirkjuráðnum, tó okki hvíta hollends-reformerta kirkjan, sum er neyvt knýtt at suðrafrikanska hvíta stjórnflokkinum. Hendan kirkjan tók seg burturúr, tá ið Suðrafrikanska kirkjuráðið frá 1940 av álvara fór undir at seta seg upp imóti rasu-skilnaðarpolitikkinum, tí so-nevnda Apartheid, við at krevja betri útbúgvarmøguleikar fyrst tey litu og somu borgararættindi fyrst øll í hesum andi, har tað framvegis eru tey hvítu, ið sita við øllum valdinum, sum hava ókeypis skúlagongd, hægri løn fyrst sama arbeiði, betri ibúðarmøguleikar o.s.fr.

Suðrafrikanska kirkjuráðið er í dag óivað tann virknasti felagsskapurin móti Apartheid, og man hetta okki minst verða tí idna og órædda Desmond Tutu fyrst at takka.

Desmond Tutu er 53 ára gamal og hoyrir til svarta meirlutan. Hann var upprunaliga læraralærdur, men fór síðani at lesa guðfrøði í Suðrafrika og Onglandi. Eftir at hava virkað sum prestur í

svørtu fátækraýlingunum við Johannesburg gjørdist hann bispur í Lesotho, men eisini hevur Tutu virkað innan heimsráð kirkjunnar og seinastu 6 árin sum leiðari av suðrafrikanska kirkjuráðnum — eitt yrki, hann nú leggur frá sær eftir at hann fyrstuttum var settur sum bispur í Anglikansku kirkjunni í Johannesburg, fyrsta ferðin at ein svartur hevur tingið eitt so týðandi starv í einari kirkju fyrst bæði svørt og hvít.

Sambært Desmond Tutu er tað av avgerandi týðningi at kunna fara í hernað móti apartheid við Bíbliuni í hendi, tí at júst hendan bók verður brúkt av hvíta minnilutanum athalda teimum svørtu niðri við.

Í nevnda bóklingi eru prentaðar nakrar andaktir, ið Tutu í fjør heyst hevur hildið sum morgunlestrar í danska útvarpinum, og teir geva okkum eina góða hylling av hesum stríðsmanni og tí, hann stendur fyrst.

Beinanvegin fellur í eyguni, hvussu neyvt samband har alla tíðina er millum læru og liv. Tað at trúgva á Guð hevur altíð ávarað á gerandisdagin ella sum Tutu tekur til: «Guð kann okki góðtaka eina trúgv, ið bara kemur til sjónar í ritualum, og sum okki í gerandisdegnum ger seg galdandi millum manna og fær fígur eitt nú í vinnulivinum og rættarsalinum. Guð er okki uttanveltaður, Guð er partiskur, Guð hevur valt síðu. Hann hevur valt tann minni menta, tann forfylgda, forfónaða og háðaða, og tí kann hansara kirkja í dag okki annað enn gera tað sama og í tí skili fara í hernað móti teimum, ið kúga, forfylgja og eyðmýkja, hvørji og hvussu hesi eru. Øll eru vit Guðs skapningar, skapað at verða eitt, at verða ein heild — tí er apartheid onki minni enn ein roynd at spjæða og syndra tað Guðs skaparverkið, ið

Guð ætlaði skuldi verða »sera gott«, ein heild og felagsskapur í og sóma.

Hetta beinleiðis sambandið millum Guð og kristinlívið kemur okki minst til sjónar í eini minningartalvi yvir Steve Biko, sum er prentað millum hesar andaktir. Steve Biko var sum Tutu sjálvur mannarættindastriðsmaður, og fyrstibendur av lögregluni í Suðrafrika. Sum Tutu tekur til: »Tí kunnu forbjóða, fongsla og taka okkum av dogum, men fyrst einum kristnum er deyðin okki tað seinasta.«

Í Suðrafrika eru tey svørtu í dag við at missa øll rættindi, í egna landi sinum verða tey móti sinum vilja flutt burtur til tey sonevndu »Homelands«, burturbeind landaokir, ið eru so litit verd, at tey hvítu skoyta okki um at eiga tey. Og meðan familjan verður noydd at búgva í hesum økjum, mugu menninir burtur at trækja fyrst hvíta harrafólkið. Í hesum tungu tíðum fyrst tey litu hevur suðrafrikanska kirkjuráðið havt ómetaliga stóran týðning, kanska okki minst fyrst at geva teimum litu sjálvsálitit aftur, at tey eru lika nógv verð sum vit onnur. Tað verður sagt um tann 11 ára gamla skúladrongin Tutu, at ein dagin fortaldi lærarin um dr. Livingstone, ið sum fyrsti maður fann vegin innar í hitt myrka, ókenda Afrika. »Hvussu kundi hann verða fyrstur?« spurdi Tutu, »teir svørtu vóru har jú longu!«

Friðarheimsøn Nobels var givin Desmond Tutu sum ein stuðul í hansara arbeiði og virki fyrst við góðum at vinna á Apartheid. Sjálvur sær hann seg sum eftirfylgjara Martin Luther Kings (sum fekk somu friðarheimsøn fyrst 20 árum síðani) og hevur mangan verið fyrst atfinningum, at hann fer fram við góðum, at hann er alt ov tolin. Sjálvur kallar hann seg fyrst ein friðarmann, men

Nobels fredspris 1984

Desmond Tutu

Skabt i Guds billede

okki pacifist, og hóast hann okki sjálvur tekur til vápna, sigur hann seg væl skilja teir, ið kenna seg noyddar til tess. »Tí at einaferð verður ov seint!« — og tí ræður um, at eisini vit fáa eyguni latin upp og kunnu gera okkara til at leggja trýst á hitt hvíta Suðrafrika fyrst við góðum at eggja tí til at gevast við rasu-skilnaðarpolitikkinum. Tutu og hansara líkar vilja fegnir rætta eisini hvíta stýrinum hondina, »men hvussu kanst tú rætta honum hondina, ið stendur uppi á tær og traðkar á teg?«

Suðrafrikanska kirkjuráðið er sum vera man ein flis í eygum myndugleikanna, Tutu hevur fleiri ferðir mist sitt pass, tí hann beinleiðis hevur heitt á lond í Vesturheiminum um at slita handilsliga sambandið við

Suðrafrika. Eisini hevur verið roynt at fingið hendan felagsskapin dømdan ólógligan, men hetta hevur okki eydnast, óivað man tað verða Tutusa góðu og úteftirvundur leiðslu fyrst at takka.

Hóast bóklingurin okki er drúgvur í vavi, er hann inspirandi at lesa, eftir minum tykki serliga tær sjáldsama aktiverandi andaktirnar ella morgunlestrar: Alt sum hevur við Guð at gera, skal hava týðning fyrst titt liv, titt umhvørvi og tín gerandisdagur og titt yrki hava við Guð at gera, og sjálvur man Tutu verða eitt gott dømi uppá, hvussu ið tað at trúgva á Guð kann geva okkum mátt og megi til at liva, virka og stríðast hóast alt, hóast mótgang, hóast «; tað tyksit at ganga so striltið — tí at Guð hevur valt tann

minni menta, lat okkum so gera tað sama!

Bóklingurin er ætlaður at lata okkum eyguni upp, at eisini vit hjálpa til í hesum rættvísa stríði og okki billa okkum inn at kunna standa har uttanveltað við hondunum í fœvninginum: »Tá filurin hevur sett seg á halan á músini, hjálpa vit okki músini við at siga henni, at vit eru uttanveltað. Tí tá verður bara filurin sitandi!«

Desmond Tutu: Skabt i Guds billede, tekster ved dagens begyndelse, komin út 10. dec. 1984. Útgev-ari: Folkekirkens nødhjælp, Det økumeniske Fællesråd/Kirkernes Raceprogram. Kostnaður 30 kr. Yvirskotið fer til Suðrafrikanska kirkjuráðið.

Martin Restorff Jacobsen